

Ir. em.prof. Jan Maertens
Associate Professor
Katholieke Universiteit Leuven
Directeur Jan Maertens BVBA

GEOTECHNIEK: EEN VAK IN VERANDERING VRAAGT OM DIALOOG

Toen ik in 1991 begon met lesgeven aan de KU Leuven, vertelde ik bij het begin van de cursus aan de studenten dat Geotechniek bestaat uit de kennis van:

- de lokale geologie;
 - de regels van de grondmechanica;
 - de beschikbare uitvoeringsmethodes,
- en dat deze drie elementen even belangrijk zijn.

Tijdens de laatste decennia is er in de praktijk veel veranderd:

- De kennis van de lokale geologie is meer en meer overgedragen aan databanken en aan automatische interpretatie. Parate kennis o.a. betreffende de wijze waarop lagen zijn afgezet krijgt steeds minder aandacht.
- De regels van de grondmechanica zijn vervat in Eurocodes en nationale normen. Detaillistische kennis van de regels is belangrijker geworden dan inzicht.
- De beschikbare uitvoeringsmethodes hebben een enorme evolutie gekend, die nog steeds aan de gang is. Er worden alsmear meer nieuwe uitvoeringsmethodes ontwikkeld waarbij niemand nog weet in welke mate het resultaat door de uitvoering wordt beïnvloed.

Het zou me zeer verheugen indien tijdens het jubileumjaar van het vakblad Geotechniek eens zou worden nagedacht

over het belang van deze drie elementen. Daarbij zou de vraag moeten gesteld worden of we niet allemaal erg ingewikkeld aan het maken zijn. Het boek "Complexiteit en de waarde van de praktijkkennis" van Govert D. Geldhof kan daarbij als leidraad fungeren. In dit boek wordt de problematiek van de grondwaterbeheersing behandeld maar de beschreven gedachtegang kan gemakkelijk over gezet worden op het vakgebied van de Geotechniek.

Het staat vast dat, voor wat het vakgebied van de Geotechniek betreft, de ondergrond altijd complex zal blijven. Ook met nieuwe onderzoeksmethodes en data verwerkingssystemen valt daar maar weinig aan te veranderen. De beschikbare data worden gemakkelijker toegankelijk, maar de complexiteit blijft.

De regels van de grondmechanica zijn nu vervat in Eurocodes en in zeer performante rekenmodellen. Het gevolg daarvan is dat het werkgebied zeer specialistisch geworden is en daardoor dikwijls ook zeer ingewikkeld. De complexiteit van de grond is evenwel niet verminderd. Performante rekenmodellen zijn zeker nuttig voor een back analyse van metingen op constructies. De vraag is of dergelijke modellen altijd nuttig zijn voor ontwerpberoeeningen.

Een conclusie van Govert D. Geldhof is dat er meer nood is aan dialoog dan aan discussies. Hij verwoordt dit als volgt: "Kort door de bocht: bij discussies willen mensen – net als bij een debat – van elkaar winnen en dragen de betrokkenen argumenten aan om het gelijk te kunnen claimen. Beelden verscherpen zich. In een dialoog luistert men naar elkaar. Men wisselt verhalen uit en probeert zich in elkaar in te leven. Ervaringskennis stroomt. De beelden passen zich dan aan elkaar aan".

Het zou mooi zijn indien er tijdens het jubileumjaar van het Vakblad Geotechniek een dialoog tot stand zou kunnen komen tussen alle bij het vakgebied betrokken partijen: ingenieurs geologen, uitvoerders van grondonderzoek, ontwikkelaars van software, ontwerpers, uitvoerders van funderingen, controlebureaus. Het publiceren en bespreken van een aantal schadegevallen zou daarbij de kers op de taart kunnen vormen. ●

